

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Projecten, Realisatie en Ontwikkeling

Onderwerp:

Plan van Aanpak Omgevingsplan

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 4-07-2023
Notanummer	: 2023-574
Datum	: 4-07-2023
Programma	: 05 - Ruimtelijke ontwikkeling
Portefeuillehouder	: Wethouder Grijzen,
Bijlage(n)	: Plan van aanpak Omgevingsplan collegeversie.pptx,Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet .docx

Parafering

21-06-2023: Wethouder26-06-2023: Regiemanager

Agendering

* 27-06-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 30-06-2023: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

5-07-2023

B & W d.d.: 4-07-2023

Besluit

1. Vaststellen van het Plan van Aanpak Omgevingsplan
2. Vaststellen van de aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' met bijbehorende communicatie
3. De raadsmededeling vaststellen en samen met de bijlagen aan te bieden aan de gemeenteraad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Elke gemeente heeft tot circa 2029 de tijd om een Omgevingsplan op te stellen dat voldoet aan alle wettelijke eisen van de Omgevingswet.

De aanpak om te komen tot een Omgevingsplan is opgenomen in bijgevoegd Plan van Aanpak opstellen Omgevingsplan. Aan het college wordt voorgesteld om het Plan van Aanpak Omgevingsplan vast te stellen.

Door de nieuwe wet veranderen ook de procedures voor het uitvoeren van initiatieven. Aan initiatiefnemers wordt gecommuniceerd welke mogelijkheden er zijn en hoe deze nieuwe processen verlopen. Aan het college wordt voorgesteld de voorgestelde aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' met bijbehorende communicatie vast te stellen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Met een Plan van Aanpak wordt de aanpak om te komen tot een Omgevingsplan vastgelegd. Op korte termijn worden initiatiefnemers geïnformeerd over de nieuwe procedures om een initiatief te kunnen uitvoeren.

Kader

Omgevingswet (in werking per 1 januari 2024)

Betrokken partijen en participatie

Het plan van aanpak en de aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' zijn intern afgestemd met de transitie manager implementatie Omgevingswet, productowner Omgevingsplan en de portefeuillehouder Omgevingswet.

Het PvA betreft een intern document waarin wordt beschreven hoe wij binnen de organisatie te werk gaan bij het opstellen van het Omgevingsplan. Het is niet nodig om bij dit document externe partijen te betrekken of participatie uit te voeren.

Ook voor de aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' is het niet nodig geweest om vooraf participatie uit te voeren. Wel wordt deze aanpak naar externen toe gecommuniceerd.

Argumenten voor en tegen

1. Vaststellen van het Plan van Aanpak Omgevingsplan

Voorgesteld wordt het Plan van Aanpak Omgevingsplan vast te stellen, met in ieder geval de volgende uitgangspunten:

* De transformatiefase duurt 5 jaar. Dit is bijna gelijk aan de wettelijke termijn, maar net iets korter. Het uitgangspunt is dat de transformatiefase zo kort mogelijk duurt.

* In de eerste periode na de inwerkingtreding zullen de wijzigingen Omgevingsplan nog grotendeels beleidsneutraal zijn. De eerste wijzigingen hebben als doel een initiatief mogelijk te maken en niet om alle mogelijkheden van de wet uit te werken. De eerste wijzigingen zullen dan ook grotendeels vergelijkbaar zijn met een bestemmingsplan.

* Het projectteam Omgevingsplan is volgend, niet initiërend. Initiatieven, nieuw beleid, ambities e.d. worden voorbereid in het beleidsproces. Vervolgens kan het projectteam Omgevingsplan de wijzigingen verwerken in het Omgevingsplan en de bestuurlijke procedure begeleiden. Projectteam Omgevingsplan adviseert wel in het beleidsproces.

* Ook de keuzes in het instrumentarium (willen we 'alles' vergunningsvrij maken, willen we 'overall' een zorgplicht opnemen) worden voorbereid in het beleidsproces. De keuzes kunnen vergaande financiële (leges) of personele (minder vergunningverleners, meer handhavers) gevolgen hebben. Het projectteam Omgevingsplan kan hierbij adviseren, de keuze is uiteindelijk aan de politiek.

* Er is capaciteit nodig in het projectteam Omgevingsplan vanuit Beleid (milieu), IBL (geo / beheer) en O&V (jurist).

* Taalniveau B1 is nauwelijks haalbaar in product Omgevingsplan. Voorstel om zo veel mogelijk aan te sluiten bij B1, maar vaktermen zijn niet te vermijden.

* Aan initiatiefnemers met initiatieven waarvoor het noodzakelijk is het omgevingsplan te wijzigen wordt voor de zomer 2023 gecommuniceerd op welke

manier de wijziging een omgevingsplan voorbereid moet worden. Stabiliteit en functionaliteit van de plansoftware speelt hierbij een rol. Bij het niet functioneren van de software worden alternatieven geadviseerd, zoals een Bopa of Tam-Imro. Deze alternatieven blijven van kracht totdat de software wel functioneert.

2. De aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' met bijbehorende communicatie vaststellen

Voorgesteld wordt de aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' met bijbehorende communicatie vast te stellen, met in ieder geval de volgende uitgangspunten:

- * Bestemmingsplanherzieningen kunnen aangevraagd worden tot 1 september 2023
- * Alternatief onder het huidige recht is het aanvragen van een Omgevingsvergunning (Wabo) tot en met 31 december 2023
- * Alternatieven onder het nieuwe recht zijn het voorbereiden van een wijziging Omgevingsplan of het aanvragen van een Bopa (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)
- * Over de proceduremogelijkheden wordt zo spoedig mogelijk gecommuniceerd aan initiatiefnemers

3. De raadsmededeling vaststellen en samen met de bijlagen aan te bieden aan de gemeenteraad.

Voorgesteld wordt om door middel van een raadsmededeling de gemeenteraad te informeren over het 'Plan van Aanpak Omgevingsplan' en de aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet'.

Door de raad te informeren over het Plan van Aanpak Omgevingsplan wordt bekend op welke manier de organisatie te werk gaat bij het opstellen van het Omgevingsplan. Waarbij het van belang is kennis te geven van de ambities in de eerste wijzigingen Omgevingsplan, dat het gaat om beleidsneutrale wijzigingen.

Gezien de publieke rol van de gemeenteraad is het eveneens van belang de raad te informeren over de wijzigingen en keuzes in de ruimtelijke procedures in het komende half jaar.

Financiële consequenties en dekking

De dekking voor opstellen Omgevingsplan vindt plaats vanuit het structurele budget Omgevingsplan binnen programma 5.

Voor uitvoering van de transformatiefase zoals beschreven in het Plan van Aanpak Omgevingsplan is aan de directie voorgesteld in te stemmen met het uitgangspunt dat de stuurgroep kerninstrumenten de prioritering bepaalt wanneer welk thema uitgezocht wordt en dat bij het bepalen van de prioritering de benodigde capaciteit vanuit het programma geregeld wordt.

Openbaarmaking en communicatie

Het Plan van Aanpak hoeft niet actief openbaar gemaakt te worden, het is een document voor intern gebruik. De raad wordt geïnformeerd over het plan van aanpak door bijgaande raadsmededeling.

In de aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' is een communicatieparagraaf opgenomen op welke manier gecommuniceerd wordt over deze aanpak.

Het betreft interne communicatie door het informeren van collega's. Dit wordt

uitgevoerd door te informeren in team/vakgroepoverleggen en via de nieuwsbrief Omgevingswet.

Externe communicatie aan initiatiefnemers vindt plaats via projectleiders/managers, via de publieksbalie, casemanagers en klantenadviseurs, via de gemeentelijke website, vanuit de carrousel en via Platform Wonen. De raad wordt geïnformeerd over de aanpak door bijgaande raadsmededeling.

Aanpak en uitvoering

- * Het plan van aanpak wordt aan het college voorgelegd tegelijk met het aanbieden van het plan van aanpak aan de directie. Dit vanwege de inhoudelijk politieke afweging die er de komende jaren gemaakt moet worden.
- * Via de stuurgroep kerninstrumenten Omgevingswet sluiten we de relevante programmamanagers aan op het voorgestelde plan van aanpak
- * In het najaar bepalen we via de stuurgroep kerninstrumenten Omgevingswet de prioritering van thema's voor 2024, half jaarlijks kijken we samen met de stuurgroep welke thema's er op gepakt moeten worden en welke capaciteit dat in het programmateam vraagt
- * De communicatie over de aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' zal van start gaan zoals opgenomen in de communicatieparagraaf.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Plan van Aanpak Omgevingsplan		
Nummer	2023-574	Portefeuillehouder	Wethouder Grijzen,
Team	DEV-PRO	Datum	4-07-2023

Inleiding

Het college informeert de raad graag over het Plan van Aanpak Omgevingsplan waarin is opgenomen op welke manier de organisatie te werk gaat bij het opstellen van het Omgevingsplan.

Ook informeert het college de raad over de wijzigingen en keuzes in de ruimtelijke procedures in het komende half jaar.

Bij deze raadsmededeling zijn als bijlage toegevoegd:

- * Plan van aanpak Omgevingsplan
- * Aanpak Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet

Kader

Omgevingswet (in werking per 1 januari 2024)

Kern van de boodschap

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Elke gemeente heeft tot circa 2029 de tijd om een Omgevingsplan op te stellen dat voldoet aan alle wettelijke eisen van de Omgevingswet.

De aanpak om te komen tot een Omgevingsplan is opgenomen in bijgevoegd Plan van Aanpak opstellen Omgevingsplan.

Door de nieuwe wet veranderen ook de procedures voor het uitvoeren van initiatieven. Aan initiatiefnemers wordt gecommuniceerd welke mogelijkheden er zijn en hoe deze nieuwe processen verlopen.

Nadere toelichting

1. Plan van Aanpak Omgevingsplan

In het Plan van Aanpak Omgevingsplan zijn in ieder geval de volgende uitgangspunten opgenomen:

* De transformatiefase duurt 5 jaar. Dit is bijna gelijk aan de wettelijke termijn, maar net iets korter. Het uitgangspunt is dat de transformatiefase zo kort mogelijk duurt.

* In de eerste periode na de inwerkingtreding zullen de wijzigingen Omgevingsplan nog grotendeels beleidsneutraal zijn. De eerste wijzigingen hebben als doel een initiatief mogelijk te maken en niet om alle mogelijkheden van de wet uit te werken. De eerste wijzigingen zullen dan ook grotendeels vergelijkbaar zijn met een bestemmingsplan.

* Het projectteam Omgevingsplan is volgend, niet initiërend. Initiatieven, nieuw beleid, ambities e.d. worden voorbereid in het beleidsproces.

Vervolgens kan het projectteam Omgevingsplan de wijzigingen verwerken in het

Omgevingsplan en de bestuurlijke procedure begeleiden. Projectteam Omgevingsplan adviseert wel in het beleidsproces.

* Ook de keuzes in het instrumentarium (willen we 'alles' vergunningsvrij maken, willen we 'overall' een zorgplicht opnemen) worden voorbereid in het beleidsproces. De keuzes kunnen vergaande financiële (leges) of personele (minder vergunningverleners, meer handhavers) gevolgen hebben. Het projectteam Omgevingsplan kan hierbij adviseren, de keuze is uiteindelijk aan de politiek.

* Taalniveau B1 is nauwelijks haalbaar in product Omgevingsplan. Voorstel om zo veel mogelijk aan te sluiten bij B1, maar vaktermen zijn niet te vermijden.

* Aan initiatiefnemers met initiatieven waarvoor het noodzakelijk is het omgevingsplan te wijzigen wordt voor de zomer 2023 gecommuniceerd op welke manier de wijziging een omgevingsplan voorbereid moet worden. Stabiliteit en functionaliteit van de plansoftware speelt hierbij een rol. Bij het niet functioneren van de software worden alternatieven geadviseerd, zoals een Bopa of Tam-Imro. Deze alternatieven blijven van kracht totdat de software wel functioneert.

2. Aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' met bijbehorende communicatie

De aanpak 'Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet' bevat in ieder geval de volgende uitgangspunten:

* Bestemmingsplanherzieningen kunnen aangevraagd worden tot 1 september 2023

* Alternatief onder het huidige recht is het aanvragen van een Omgevingsvergunning (Wabo) tot en met 31 december 2023

* Alternatieven onder het nieuwe recht zijn het voorbereiden van een wijziging Omgevingsplan of het aanvragen van een Bopa (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)

* Over de proceduremogelijkheden wordt zo spoedig mogelijk gecommuniceerd aan initiatiefnemers

Plan van aanpak Omgevingsplan Deventer

Van bestemmingsplannen en verordeningen via het
Tijdelijke Omgevingsplan naar een Permanent Omgevingsplan.

2023

INLEIDING

Het omgevingsplan van de gemeente bevat de regels voor de fysieke leefomgeving op gemeentelijk niveau. Elke gemeente stelt één omgevingsplan op waarin alle gemeentelijke regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zijn opgenomen.

Het opstellen van een nieuw Omgevingsplan begint niet bij het vaststellen van het Plan van Aanpak. Het team Omgevingsplan is al tijden bezig met het voorbereiden van een Omgevingsplan. Met het vaststellen van het Chw bestemmingsplan Deventer, stad en dorpen en de Verordening fysieke leefomgeving zijn al grote eerste stappen gezet. Inmiddels is er ook een richting ingeslagen voor het opstellen van een nieuw Omgevingsplan. In dit plan van aanpak wordt deze richting vastgelegd en wordt in hoofdlijnen aangegeven welke stappen er gezet moeten worden om uiteindelijk te komen tot het Omgevingsplan van de gemeente Deventer.

Fasen

Er zijn twee fasen te onderscheiden. De **transitiefase**, waarin we ons voorbereiden op het nieuwe product omgevingsplan. In deze fase wordt onder andere het proces om te komen tot een nieuw instrument in beeld gebracht. Deze fase loopt tot de inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2024.

In de **transformatiefase** ontwikkelen we het omgevingsplan door tot een definitief, gemeentedekkend omgevingsplan.

Binnen 5 jaar* na inwerkingtreding van de Omgevingswet willen we de ontwikkeling van het gemeentedekkende omgevingsplan klaar hebben. Vervolgens zal het omgevingsplan in een beheersfase komen. Deze beheersfase maakt geen onderdeel uit van dit plan van aanpak.

*Wettelijk is er tot eind 2029 de tijd om het omgevingsplan geheel conform de Omgevingswet gereed te hebben. Een Koninklijk Besluit zal de einddatum van 2029 nog vastleggen (art. 22.5 Omgevingswet)

Ontwikkelen nieuw instrument

Het Omgevingsplan is een nieuw instrument wat bestaat uit inhoud (“Wat”), verschillende interne instrumenten (“Hoe”) en kent een bepaalde vorm. Binnen al deze aspecten zullen keuzes gemaakt moeten worden. Daarnaast zijn er diverse afhankelijkheden en gerelateerde aspecten die het ontwikkelen van het Omgevingsplan kunnen beïnvloeden.

Inhoud:

In het gemeentedeekkende Omgevingsplan worden juridische regels gesteld over activiteiten. Deze regels zijn veelal niet nieuw. Onder andere de regels uit bestemmingsplannen, verordeningen, rijksregels (bruidsschat) en instructieregels vanuit rijk en provincie worden opgenomen in het Omgevingsplan. Deze regels vormen samen de inhoud van het Omgevingsplan (Wat, Inhoud).

Instrumenten:

In het Omgevingsplan wordt opgenomen voor welke activiteiten een vergunning nodig is, en onder welke voorwaarden deze verleend kan worden. Ook kan er bepaald worden dat er geen vergunning nodig is, maar een melding. In deze en andere instrumenten zullen keuzes gemaakt kunnen worden (Hoe, Instrumenten).

Vorm:

Een Omgevingsplan bestaat uit juridische regels voor activiteiten die op bepaalde locaties zijn toegelaten. Deze regels worden opgenomen in een bepaalde structuur (inhoudsopgave), de activiteiten op locaties worden weergegeven in werkingsgebieden. De activiteiten en de werkingsgebieden kunnen geannoteerd worden zodat deze makkelijker terug te vinden zijn in het digitale stelsel. Elke wijziging van het omgevingsplan wordt verder vergezeld van een motivering, waarin is opgenomen op welke manier het plan voldoen aan een evenredige toedeling van functies aan locaties. Bij het ontwikkelen van het instrument worden keuzes gemaakt in de vorm van deze verschillende aspecten.

Proces:

Naast de wat, de hoe en de vorm zijn er ook andere werkzaamheden waaraan bij het opstellen van het Omgevingsplan aan gewerkt wordt. Het gaat over het proces, de manier van besluitvorming (oa. delegatiebesluit), participatie, beheer®ie, geodata en toepasbare regels. En daarbinnen de ambitie om gebruik te maken van eenvoudige taal (dienstverlening).

Ontwikkelen nieuw instrument: omgevingsplan

Instructieregels Rijk, Provincie en Waterschap

Ambities uit Omgevingsvisie

Wat (inhoud)

Begrippen
Functieregels
Bouwregels
Aanlegregels
Kapregels
Ondergrondse infrastructuur
Erfgoed
Milieu
Klimaat
Energie
Water
Gezondheid
Planschade
Nadeelcompensatie
Kostenverhaal
Etc...

Omgevingsprogramma's

Bestemmingsplannen

Bruidschat

Gemeentelijke verordeningen

Hoe (instrumenten)

Vergunningplicht
Meldplicht
Algemene regels
Maatwerkregels
Niks regelen
Toestemmingsvrij
Omgevingswaarden
Zorgplicht

Vorm omgevingsplan

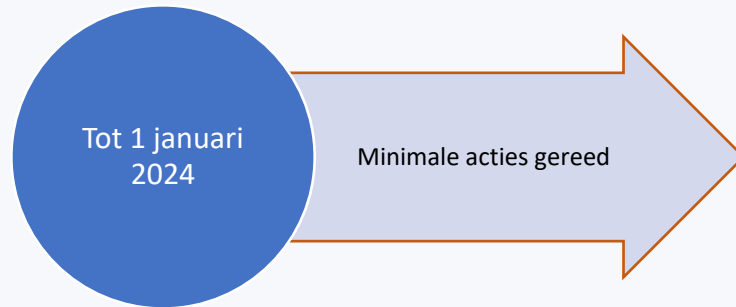
Werkingsgebieden
Regelstructuur
Annoteren
Toelichting

gerelateerde werkzaamheden

en proces

Delegatiebesluit
Aanpassing processen
Eenvoudige taal
Beheer & regie omgevingsplan
Participatie
Geodata op orde
Toepasbare regels

PROJECTDOEL EN RESULTATEN



Transitiefase:

Doel: Ruimtelijke initiatieven kunnen doorgang vinden na de inwerkingtreding van de Omgevingswet

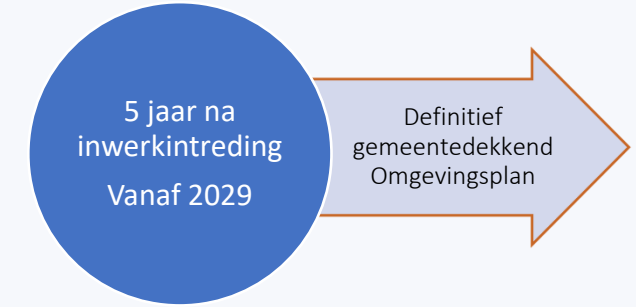
- We zijn in staat om het omgevingsplan van rechtswege te wijzigen
- De vorm van het omgevingsplan is klaar
- Het proces wijzigen omgevingsplan is klaar
- De bevoegdheden tussen raad en college zijn afgestemd.
- De inhoud van het omgevingsplan is beleidsneutraal, tenzij.



Transformatiefase

Doel: Het Omgevingsplan nieuwe stijl bevat alle wettelijk verplichte regels en is gemeentedeakkend.

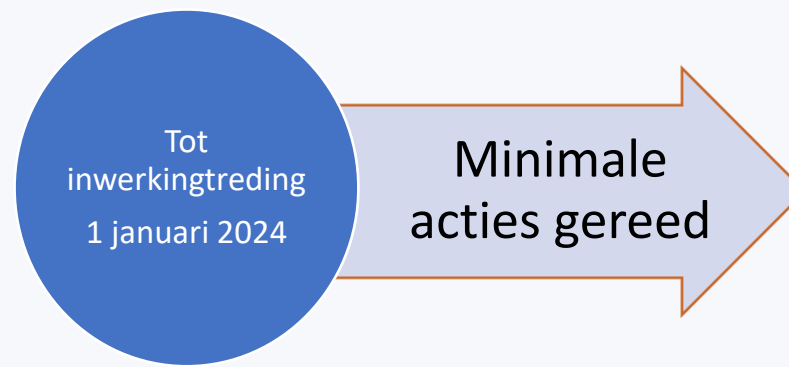
- De inhoud van het omgevingsplan zal stap voor stap nieuwe ambities en beleidsuitgangspunten (oa de keuzes binnen de afwegingsruimte) bevatten (gebiedsgewijs en themagewijs).
- De inhoud van het Omgevingsplan wordt (doorlopend) geëvalueerd en aangepast indien nodig.
- Er worden keuzes gemaakt over de instrumenten in het Omgevingsplan.
- De nieuwe werkprocessen zijn ingeregeld.



Definitief gemeentedeakkend Omgevingsplan / beheersfase

- Het product Omgevingsplan is niet statisch en zal doorlopend geactualiseerd en doorontwikkeld worden (oa. verwerken verleende vergunningen).
- Borging en monitoring van het Omgevingsplan is geïmplementeerd.

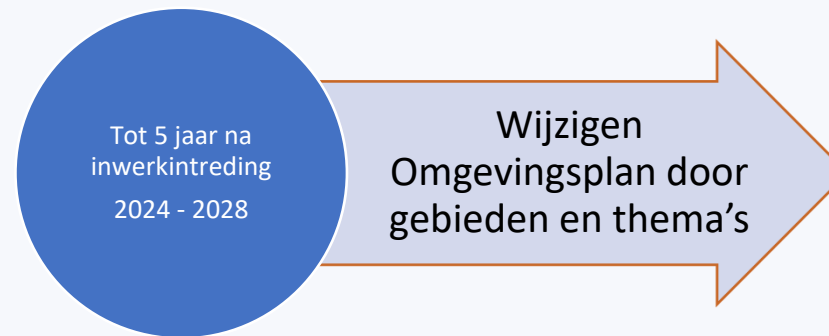
INHOUD - TRANSITIEFASE



Doel: Ruimtelijke initiatieven kunnen doorgang vinden na de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- We zijn in staat om het omgevingsplan van rechtswege te wijzigen.
 - Het proces “wijzigen omgevingsplan” is uitgewerkt, de blauwdruk is gereed. Uitgangspunt is dat er een heldere afbakening van rollen, taken en werkzaamheden in het proces opgenomen wordt. Het wijzigen van het omgevingsplan start met een voorbereiding. Deze voorbereiding valt binnen het proces van het betreffende project of initiatief. De juridisch bestuurlijke procedure start pas als de voorbereiding geheel is afgerond.
 - De vorm van het Omgevingsplan is klaar, waarbij duidelijk is hoe de hoofdstukindeling is, welke annotaties gebruikt worden en welke werkingsgebieden gebruikt worden.
 - Inhoudelijk is er een basis omgevingsplan, bestaande uit standaardregels die gebruikt kunnen worden bij initiatieven.
 - Er is een handboek ontwikkeld als basis voor het opstellen van het Omgevingsplan, ook om te delen met externe bureau’s. In dit handboek staan de standaarden voor het proces, de vorm en de inhoud van het Omgevingsplan.
 - Er liggen alternatieven klaar om initiatieven door te laten gaan (Bopa, TAM-Imro), voor als het omgevingsplan technisch nog niet werkbaar is. Het is duidelijk wanneer er gebruik gemaakt moet worden van de alternatieven.
- De bevoegdheden tussen raad en college zijn afgestemd.
 - Het delegatiebesluit is vastgesteld waarbij duidelijk is gemaakt wanneer de gemeenteraad een omgevingsplanwijziging vaststelt en wanneer het college hiervoor het bevoegd gezag is.
- De inhoud van het omgevingsplan is beleidsneutraal, tenzij.
 - De eerste wijzigingen van het Omgevingsplan zullen qua inhoud grotendeels gelijk zijn aan de huidige bestemmingsplannen. Tot de inwerkingtreding is met name aandacht voor het omzetten van de bestaande regels in de nieuwe structuur. Hierbij moet voldaan worden aan de wettelijke eisen. Dit leidt in bepaalde gevallen tot het maken van keuzen. Deze worden voorgelegd aan college/raad. Overige beleidswijzigingen, ambities en verruimde mogelijkheden worden verder verkend na inwerkingtreding van de wet. Tenzij de ambities in een project zijn uitgewerkt en participatie hierover heeft plaatsgevonden.

INHOUD - TRANSFORMATIEFASE



Om volledig te kunnen voldoen aan de Omgevingswet zijn onder meer de volgende werkzaamheden van belang. Deze werkzaamheden worden in de transformatiefase geprioriteerd en gepland.

- De inhoud van het omgevingsplan bevat stap voor stap nieuwe ambities en beleidsuitgangspunten (gebiedsgewijs en themagewijs).
 - We maken hiervoor keuzes in het gebruik van de bruidsschatregels (gedecentraliseerde rijksregels).
 - Dit bereiden we voor met beleidsmedewerkers en de Omgevingsdienst. Het college en de raad worden betrokken bij het maken van de keuzes en stellen deze in bepaalde gevallen vast.
 - We verwerken beleidsvernieuwingen en ambities, wettelijke verplichtingen hebben prioriteit.
 - De inhoudelijk adviseurs en projectteams geven aan wat de ambitie is. Hierbij wordt ook onderzoek gedaan naar de afwegingsruimte per thema of gebied. De ambities en afwegingsruimte worden vastgesteld door college of gemeenteraad. Participatie is uitgevoerd. Vervolgens verwerkt het team Omgevingsplan het beleid in het Omgevingsplan.
- We verwerken keuzes in het instrumentarium: wat wordt op welke manier gereguleerd, of juist niet.
 - Wijzigingen in het instrumentarium kan leiden tot aanpassingen in processen, in de organisatie en kan ook financiële gevolgen hebben (bijvoorbeeld, meer vergunningplichten betekent meer leges, meer vergunningsvrij betekent minder leges). Keuzes maken in het instrumentarium heeft in het eerste jaar na inwerkingtreding nog geen prioriteit. De te maken keuzes worden in het beleidsvormingsproces, met o.a. team O&V. Team Omgevingsplan adviseert hierin. Het college en de raad worden betrokken bij het maken van de keuzes en stellen deze vast.
- Het product Omgevingsplan wordt (doorlopend) geëvalueerd en aangepast indien nodig.
 - Het opstellen van een omgevingsplan nieuwe stijl is een flinke opgave. Het Omgevingsplan zal dan ook gedurende de transformatiefase continu verbeterd worden.
 - Vanuit de werkprocessen is ingeregeld wanneer het omgevingsplan gewijzigd moet worden.

RISICO'S EN AFHANKELIJKHEDEN

Problemen met plansoftware en DSO:

De plansoftware is nog niet gereed. Normen ontbreken, de bruidsschat is nog niet opgenomen en er kan slechts 1 wijzigingsbesluit tegelijkertijd worden gemaakt. Het publiceren van een (complex) wijzigingsbesluit omgevingsplan mislukt 80% van de tijd, waarna het door de leverancier handmatig moet worden opgelost. In het DSO ontbreken functionaliteiten. Er kan geen voorontwerp gepubliceerd worden, de kennisgeving kan niet worden gedaan. Gevolg is dat initiatieven vertragen als we met deze software moeten werken.

Een alternatief is het werken met Buitenplanse Omgevingsplanactiviteiten (BOPA), waarmee een initiatief door kan gaan middels het verlenen van een Omgevingsvergunning waarbij afgeweken wordt van het Omgevingsplan.

Een ander alternatief is het werken met TAM-Imro. Dit betreft het opstellen van een wijziging omgevingsplan in de huidige bestemmingsplansoftware. Voor de zomer 2023 zal duidelijkheid moeten zijn over de werking van de plansoftware en het DSO om op dat moment te kunnen beslissen over het moeten gebruiken van de alternatieven en hierover tijdig te communiceren met initiatiefnemers.

Initiatiefnemers worden in juni 2023 geïnformeerd over de datum tot wanneer een initiatief nog met een bestemmingsplan uitgevoerd kan worden.

Onvoldoende capaciteit en andere prioriteiten:

De medewerkers die onderdeel uitmaken van het team Omgevingsplan werken daarnaast ook aan andere ruimtelijke opgaven in de gemeente.

Diverse ruimtelijke opgaven worden geprioriteerd omwille van capaciteit. In de praktijk worden door diverse medewerkers de werkzaamheden aan het Omgevingsplan geparkeerd en wordt voorrang gegeven aan de overige werkzaamheden.

Een groot deel van de inhoud van het omgevingsplan betreft milieu aspecten. Intern is er, op dit moment, te weinig capaciteit om te kunnen adviseren op deze onderdelen.

Een ander deel van het omgevingsplan betreft de geo-informatie. Voor het beheren van deze geo zal een beheerssysteem opgezet moeten worden.

Ook hiervoor ontbreekt op dit moment voldoende capaciteit.

De teammanagers van de betreffende teams (IBL, Beleid en PRO) zijn verantwoordelijk voor het leveren van voldoende capaciteit. Er wordt op de onderwerpen milieu en geo op dit moment gezocht naar nieuwe medewerkers.

Vanuit het projectteam Omgevingsplan wordt aangegeven wat er nodig is.

Bij het ontstaan van discussie in het bepalen van de prioriteit zal dit vanuit het project Omgevingsplan besproken worden met de productowner en indien nodig afgestemd worden met teammanagers en programmamanagers.

OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

Beheer & regie Omgevingsplan:

Het Omgevingsplan van rechtswege wordt stapsgewijs gewijzigd. Hierbij kan sprake zijn van meerdere wijzigingen die tegelijkertijd in ontwikkeling zijn. Deze verschillende wijzigingen kunnen invloed hebben op elkaar. Op deze zogenaamde samenloop zal regie gevoerd moeten worden.

Ook moeten de vergunde Bopa's binnen een bepaalde termijn verwerkt worden in het Omgevingsplan. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden in de manier van registreren van de Bopa's, de termijn waarbinnen deze verwerkt worden en door wie.

De geodata die onderdeel uitmaakt van het omgevingsplan zal beheerd moeten worden, waarbij ook sprake moet zijn van versiebeheer.

Onderzocht wordt hoe het regie voeren op en het beheren van alle onderdelen van het Omgevingsplan georganiseerd moet worden. Hierbij is ook van belang wie (eind)verantwoordelijk / eigenaar is voor het proces en het product Omgevingsplan.

In Q3 2023 zal duidelijk moeten zijn hoe we omgaan met dit aspect.

Participatie:

Het uitgangspunt is dat er binnen het proces voor het wijzigen van het omgevingsplan geen participatie meer hoeft plaats te vinden. Participatie moet voorafgaand aan het wijzigen van het Omgevingsplan hebben plaatsgevonden. Verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van participatie ligt bij de initiatiefnemer (intern of extern).

Binnen de juridische procedure voor het wijzigen van het Omgevingsplan is sprake van rechtsbescherming doordat het mogelijk is een inspraakreactie in te dienen (bij voorontwerp Omgevingsplan), een zienswijze in te dienen (bij ontwerp Omgevingsplan) of in beroep te gaan (bij het vastgestelde Omgevingsplan).

OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

Dienstverlening

Alle regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving zijn straks vindbaar via het DSO. Om voor de burger de informatie makkelijker vindbaar te maken, kunnen er toepasbare regels opgesteld worden. Een initiatiefnemer kan dan in het omgevingsloket aangeven welke activiteit er uitgevoerd wordt, en dan controleren of daar bijvoorbeeld een omgevingsvergunning voor nodig is. Het opstellen van toepasbare regels verbetert de digitale dienstverlening.

De juridische regels in het Omgevingsplan kunnen toepasbaar gemaakt worden. Het opstellen van toepasbare regels ligt buiten de scope van het project Omgevingsplan, maar hangt wel nauw samen met het opstellen van de juridische regels. In een plan van aanpak Toepasbare regels wordt de ambitie bepaald. Bij de uitvoering is onder andere afstemming tussen de juridisch planologen en een regelanalist (nieuwe functie) nodig.

Eenvoudige taal

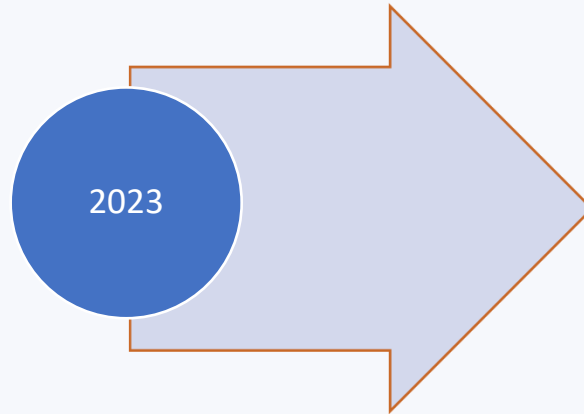
Bij het schrijven van de planregels wordt gebruik gemaakt van zo eenvoudig mogelijke taal. Het hanteren van taalniveau B1 is vanwege het gebruik van veel benodigde vaktermen niet in alle gevallen haalbaar. Het doel is om met aandacht voor eenvoudige taal te schrijven om op die manier het niveau van de leesbaarheid te vergroten. Ook in de toelichting op de planregels zal zo veel mogelijk gebruik worden gemaakt van eenvoudige taal.

Bij het toepasbaar maken van de juridische regels zal onderzocht worden of het mogelijk is om taalniveau B1 te hanteren. Dit wordt meegenomen in het plan van aanpak Toepasbare regels.

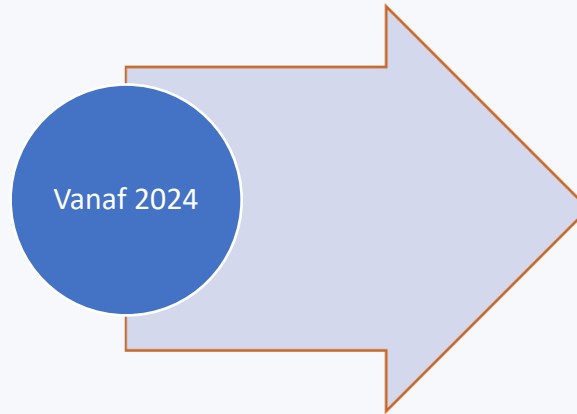
Bewust keuzes maken voor Omgevingsplan als instrument

Initiatieven of ambities kunnen op meerdere manieren gerealiseerd worden. Aan de organisatie wordt gevraagd om na te denken over de noodzaak om iets met een juridische regel in het Omgevingsplan te moeten opnemen of dat er ook alternatieve middelen zijn. Door bewust te kiezen voor een juridische regel en in andere gevallen juist voor andere middelen wordt bijgedragen aan de ambitie om minder regels te hebben.

MIJLPALEN

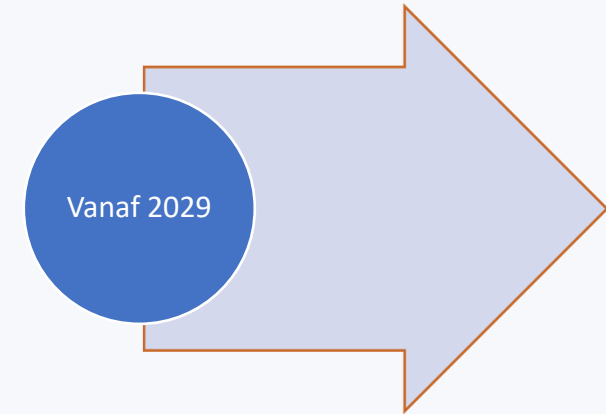


- Delegatiebesluit (besluit genomen 6 juli 2022)
- PvA Omgevingsplan Collegebesluit
- Omgevingsplandocumenten (standaard, handboek, werkingsgebieden)
- Blauwdruk werkprocessen opstellen
- Herstellen van het Chw bestemmingsplan Deventer, stad en dorpen (gereed)
- Opschonen bestaande planvoorraad (gereed)



De mijlpalen die in de transformatiefase gelden, worden eind 2023 verder uitgewerkt. Het gaat hierbij onder meer om de volgende werkzaamheden:

- Analyse en implementatie van de bruidsschatregels
- Keuze maken in instrumentarium
- Verwerken van beleidsvernieuwingen



Vanaf 2029 gaat de beheersfase in. Deze valt buiten dit plan van aanpak.

Een gedetailleerde planning van de werkzaamheden, inclusief prioritering wordt afgestemd met de stuurgroep kerninstrumenten

ORGANISATIE

Werkwijze

Het projectteam Omgevingsplan stelt het Omgevingsplan op. Er wordt gewerkt met een planning waarin de minimale acties zijn opgenomen. De projectleider Omgevingsplan stuurt de mensen aan en betreft de collega's die nodig zijn, desgewenst uit verschillende teams.

De werkzaamheden bestaan uit voorbereidende, inhoudelijke en procesmatige werkzaamheden.

Taken en rolverdeling

De projectteamleden komen uit diverse teams. De rol van de projectteamleden is het uitvoeren van de (minimale) acties, individueel of met een groep.

De projectteamleden koppelen de resultaten van de uitgevoerde acties terug aan de projectleider.

De projectteamleden worden in de uitvoering ondersteund door collega's uit een tweede schil. Dit zijn de collega's die inhoudelijk kennis hebben van de betreffende taak en die kunnen helpen in de uitvoering. Ook zullen medewerkers van ketenpartners betrokken worden bij de uitvoering van taken zoals de Omgevingsdienst, het waterschap, leidingbeheerders, provincie en dergelijke.

De productowner Omgevingsplan geeft prioriteiten aan, bewaakt de voortgang en kan bijsturen indien dit nodig is.

Inzet

Om de transitiefase zorgvuldig en tijdig gereed te hebben zal er een aanzienlijke inzet nodig zijn uit de teams PRO, O&V, IBL en Beleid.

In de transitiefase zal het projectteam in ieder geval bestaan uit 6 juridisch planologen van team PRO, 1 jurist/casemanager O&V, 1 tekenaar team IBL en 1 adviseur duurzaamheid/milieu team Beleid. Voor deze 9 projectteamleden wordt uitgegaan van gemiddeld 8 uur per week.

Voor circa 10 collega's buiten het projectteam geldt dat er gemiddeld 4 uur per week nodig is voor het Omgevingsplan. Dit betreft wisselende collega's en is afhankelijk van werkzaamheden per thema.

Omdat de focus vooralsnog ligt op het tot uitvoering brengen van de transitiefase zal eind 2023 de organisatie en de benodigde capaciteit voor het uitvoeren van de transformatiefase in beeld gebracht worden.

COMMUNICATIE

Interne communicatie / kennis delen

De kennis over de inhoud en de techniek achter het opstellen van het Omgevingsplan wordt gedeeld met de betrokken opstellers van wijzigingsbesluiten. Het projectteam deelt deze kennis door het opstellen van een handboek.

Het projectteam deelt de benodigde kennis over wat er nodig is voor het wijzigen van een omgevingsplan ook met interne collega's bij bijvoorbeeld projectmanagement en beleid. Over het werken met het omgevingsplan kan uitleg gegeven worden aan de betreffende teams (vergunningen, publiekscontacten).

Interactie/participatie

In de transitiefase wordt gecommuniceerd wordt over de aankomende wetswijziging en de gevolgen hiervan in de processen. Bijvoorbeeld wat de nieuwe werkwijze is en wat de kosten zijn van de nieuwe instrumenten. De communicatie hierover is onderdeel van de wijziging van processen en valt daarmee buiten de scope van het project Omgevingsplan.

Wel zal binnen het project de website van de gemeente die zich nu richt op bestemmingplannen aangepast worden naar het nieuwe instrumentarium. Ook zal richting initiatiefnemers gecommuniceerd worden over de datum tot wanneer een initiatief met een bestemmingsplan uitgevoerd kan worden en welke alternatieven er na deze datum zijn. Bij deze lijn van communicatie zullen vooraf het college en de gemeenteraad betrokken worden.

Betrokkenheid Gemeenteraad

De gemeenteraad is het bevoegd gezag bij het vaststellen van het omgevingsplan. De raad zal dan ook betrokken worden bij het maken van keuzes die gevolgen hebben op onderwerpen zoals dienstverlening, politiek, financiën en organisatie. De gemeenteraad stelt ook vast in welke gevallen het college bevoegd is voor het vaststellen van onderdelen van het omgevingsplan (via het delegatiebesluit).

Belanghebbenden en betrokken partijen

Het kunnen wijzigen van het omgevingsplan vraagt een integrale benadering. Naast de samenwerking tussen de betrokken interne disciplines en adviseurs, is het ook noodzakelijk om af te stemmen met de ketenpartners. Het gaat hierbij om de waterschappen, provincie Overijssel, GGD, Tennet, Gasunie, Vitens en andere ketenpartners. De verantwoordelijkheid voor het betrekken van de juiste partijen ligt bij beleidswijzigingen bij het project dat de beleidswijziging voorstelt. Het projectteam Omgevingsplan is verantwoordelijk voor het betrekken van de juiste partijen als het gaat om de algemeen juridische keuzes en de vorm van het Omgevingsplan.

Onderwerp : **Aanpak Proces ruimtelijke procedures tot inwerkingtreding Omgevingswet**

Datum : Juni 2023

1. Inleiding

De Omgevingswet treedt in werking op 1 januari 2024. In aanloop naar deze nieuwe wet en na de inwerkingtreding veranderen voor initiatieven die de fysieke leefomgeving wijzigen en in strijd zijn met de huidige bestemmingsplannen (straks het Omgevingsplan) de publiekrechtelijke procedures om deze initiatieven te kunnen uitvoeren.

Uitgangspunten:

Initiatieven mogen slecht minimaal vertraging oplopen door de nieuwe instrumenten. Dienstverlening wordt zo veel mogelijk op peil gehouden, maar er worden wel realistische verwachtingen gecommuniceerd.

2. Initiatieven uitvoeren onder huidig recht

De periode tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet betreft een transitieperiode waarin nog wordt gewerkt met de bestaande instrumenten, maar ook wordt voorbereid op nieuwe instrumenten. Initiatieven in strijd met het bestemmingsplan kunnen op de volgende manieren worden uitgevoerd:

- *Aanvragen omgevingsvergunning Wabo kan nog tot 31 december 2023*
Een aanvraag voor een omgevingsvergunning die vóór 1 januari 2024 wordt ingediend, wordt nog onder het oude recht (Wabo) afgehandeld. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft dus geen invloed op deze aanvragen.
- *Aanvragen voor bestemmingsplanherziening kan nog tot en met 1 september 2023*
Aanvragen voor herziening van het bestemmingsplan kunnen onder het 'oude recht' worden vastgesteld als deze vóór 1 januari 2024 als ontwerp ter inzage zijn gelegd. Omdat er wel een bepaalde voorbereidingstijd nodig is om initiatieven als ontwerp-bestemmingsplan ter inzage te kunnen leggen, geldt dat de aanvragen tot en met uiterlijk 1 september kunnen worden ingediend.

3. Initiatieven uitvoeren na 1 september 2023

Initiatieven die na 1 september 2023 worden aangevraagd, kunnen niet meer worden uitgevoerd door het herzien van het bestemmingsplan. Voor deze initiatieven zijn er de volgende mogelijkheden:

- *Aanvragen omgevingsvergunning Wabo kan nog tot 31 december 2023*
Zoals hierboven genoemd, kan een aanvraag voor een omgevingsvergunning (Wabo) nog tot 31 december 2023 worden aangevraagd.
- *Voorbereiden Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit*
Voor initiatieven in strijd met het bestemmingsplan kan, ook voordat de wet in werking treedt, een BOPA voorbereid worden. Deze voorbereiding houdt in dat er voor het initiatief al vooroverleg met de gemeente uitgevoerd kan worden, en er kan een participatietraject worden uitgevoerd. De BOPA kan formeel aangevraagd worden vanaf 1 januari 2024.
- *Aanvragen wijziging omgevingsplan*
Na 1 september 2023 kan een initiatiefnemer een aanvraag doen om het omgevingsplan te wijzigen. In de periode september tot en met december kan de wijziging worden voorbereid, waarna het ontwerp wijzigingsbesluit na 1 januari 2024 en verder ter inzage kan worden gelegd. Afhankelijk van de technische mogelijkheden in de nieuwe plansoftware kan de wijziging van het omgevingsplan in deze nieuwe software of in de oude software (Tam-Imro) worden opgesteld.

4. Initiatieven na 1 januari 2024

Vanaf 1 januari 2024 is er sprake van één omgevingsplan voor de hele gemeente. Initiatieven die in strijd zijn met dit omgevingsplan kunnen worden uitgevoerd door het wijzigen van het omgevingsplan of door af te wijken van het omgevingsplan met een BOPA.

5. Communicatie

Duidelijke en tijdige communicatie over de procedurele mogelijkheden is van groot belang voor het op peil houden van de dienstverlening.

Interne communicatie:

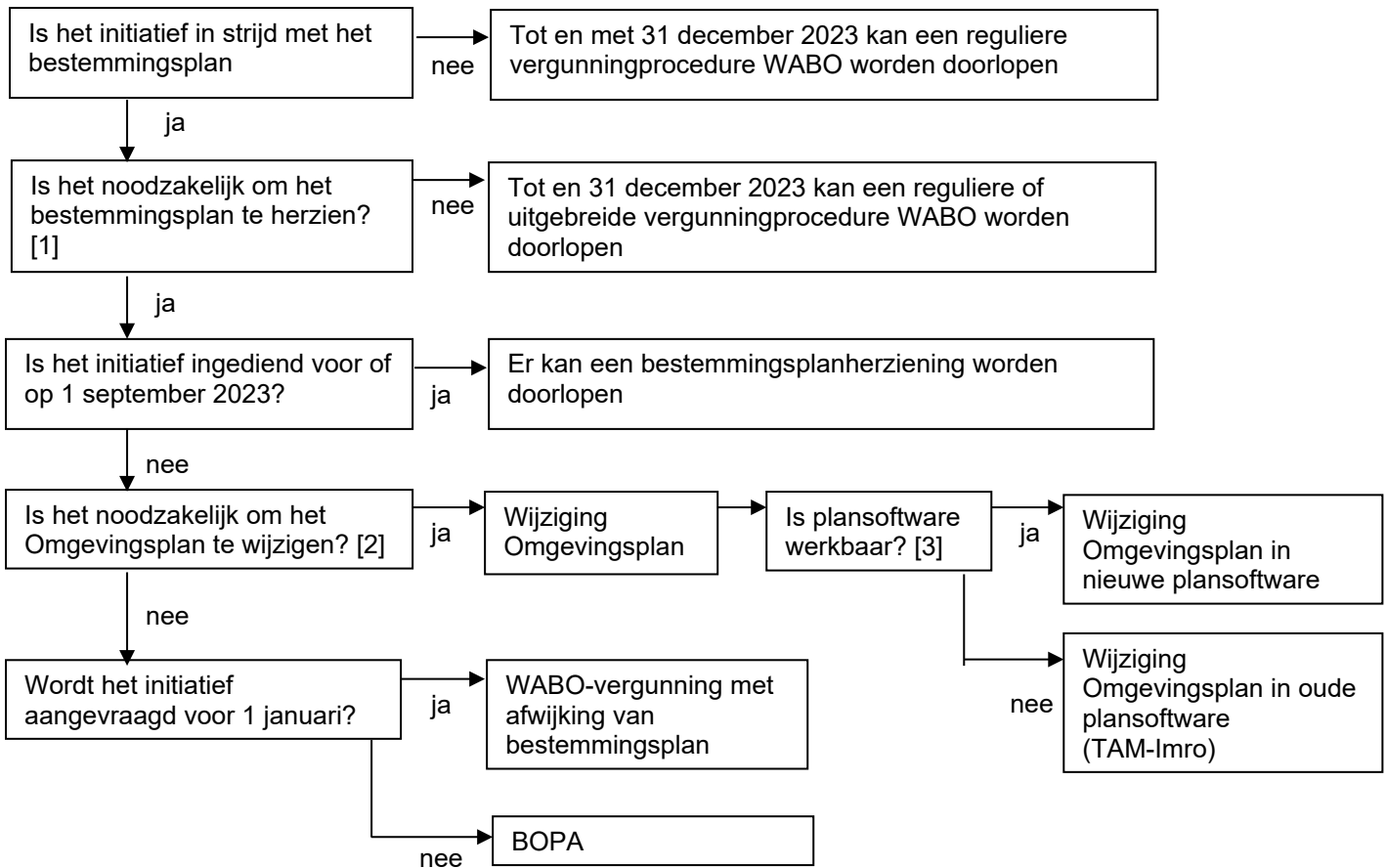
1. Informereren projectleiders/managers, publiekscontacten, KCC, klantadviseurs, casemanagers etc.
De informatie over de proceduremogelijkheden zal schriftelijk gedeeld worden met de betreffende interne collega's. Ook wordt dit mondeling toelicht in de bijeenkomsten van de verschillende vakgroepen. Door deze kennis op deze manier te delen kunnen de betreffende collega's de informatie vervolgens weer delen met externen.
2. Nieuwsbrief Omgevingswet
In de nieuwsbrief vanuit de implementatie Omgevingswet wordt het bericht opgenomen. Deze nieuwsbrief kan op intranet geplaatst worden om zo alle medewerkers van de gemeente op de hoogte te stellen.

Externe communicatie

1. Informatie via projectleiders/managers
Voor lopende projecten (waarvoor nog geen ruimtelijke procedure gestart is) kunnen de projectleiders en projectmanagers de initiatiefnemers informeren over de proceduremogelijkheden.
2. Informatie via de publieksbalie, casemanagers en klantenadviseurs
De medewerkers van Publiekscontacten en het KCC kunnen informatie verstrekken aan de klant bij de balie, via telefoon of mail. Dit geldt tevens voor de casemanagers, klantenadviseurs en accountmanagers van vergunningen.
3. Gemeentelijke website
Het bericht over de proceduremogelijkheden wordt op gemeentelijke website geplaatst.
4. Carrousel
Nieuwe initiatieven die via de carrousel bekend worden, krijgen bij de reactie op het vooroverleg een bijlage over de proceduremogelijkheden.
5. Platform Wonen
Het Platform Wonen bestaat uit marktpartijen uit de bouw zoals ontwikkelaars, bouwers, woningbouwcorporaties, makelaars en de gemeente Deventer. Het platform wil samenwerking in de woningbouwopgave stimuleren. Door te communiceren in dit platform worden diverse partijen bereikt die bezig zijn met ruimtelijke initiatieven.

Samenvatting:

Initiatieven die na 1 september worden aangevraagd worden op de volgende manier behandeld



[1] In principe is het binnen de huidige wetgeving in de meeste gevallen niet noodzakelijk om het bestemmingsplan te herzien. Wel wordt er veelal voor gekozen om het bestemmingsplan te herzien omdat dit voordelen heeft boven het alternatief, de Wabo-omgevingsvergunning. In de huidige werkwijze zijn het herzien van het bestemmingsplan of het verlenen van een uitgebreide Wabo-omgevingsvergunning (3^e graads afwijking) vergelijkbaar. De kosten zijn nagenoeg hetzelfde en de doorlooptijd ook. Initiatiefnemers kiezen vaker voor het herzien van een bestemmingsplan omdat deze de situatie definitief wijzigt, waardoor vervolgens vergunningen kunnen worden verleend op grond van het nieuwe bestemmingsplan. De initiatiefnemer hoeft dan ook nog niet alle uitgewerkte plannen klaar te hebben, dat kan later bij de vergunningverlening. Een uitgebreide Wabo-vergunning wijzigt de bestemming niet, waardoor een volgend initiatief ook weer een uitgebreide omgevingsvergunningsprocedure moet doorlopen. Ook moet voor een Wabo-vergunning het initiatief al volledig uitgewerkt zijn. In bepaalde gevallen kan een initiatief met een reguliere Wabo-procedure uitgevoerd worden. Dit betreft initiatieven die vallen binnen de 'kruimellijst' (afwijken van het bestemmingsplan met een 2^e graads afwijking). Bij deze initiatieven zal een initiatiefnemer nauwelijks de voorkeur geven aan een bestemmingsplanherziening omdat de procedure van een 2^e graads afwijking korter is en minder kost.

[2] Als het niet noodzakelijk is om het omgevingsplan te wijzigen wordt voorsnog geadviseerd om het initiatief uit te laten voeren door aanvraag van een omgevingsvergunning. Dit kan onder huidig recht (Wabo) tot uiterlijk 31 december 2023 en onder nieuw recht (Omgevingswet, BOPA) vanaf 1 januari 2024. Met een BOPA (Buitenplanse OmgevingsPlanActiviteit) kan ook eerst de afwijking van het omgevingsplan vergund worden, waarna later de technische details vergund kunnen worden. De aanvraag hoeft dan ook nog niet volledig uitgewerkt te zijn. Deze route wordt geadviseerd omdat er voor het kunnen wijzigen van het Omgevingsplan nog technische afhankelijkheden zijn vanuit de plansoftware. In bepaalde gevallen is het noodzakelijk om het Omgevingsplan te wijzigen. Bijvoorbeeld als door het initiatief geo-informatie gewijzigd moet worden. Dit kan het geval zijn bij initiatieven waarbij de

onderliggende functie (gebruiksactiviteit) verwijderd moet worden of initiatieven waardoor de bestaande aanduidingen gewijzigd moeten worden om het initiatief mogelijk te maken (denk aan aanpassing van het gezoneerde industrieterrein om woningbouw mogelijk te maken).

[3] Afhankelijk van de werkbaarheid in de software wordt gekozen voor een wijziging Omgevingsplan in de nieuwe software of in de oude software (TAM-Imro, TAM= Tijdelijk Alternatieve Maatregel, Imro = techniek van de standaard voor bestemmingsplannen).

De TAM-Imro betekent dat het omgevingsplan gewijzigd wordt met gebruik van de bestemmingsplansoftware. Het gebruik hiervan zorgt weliswaar dat er voor een initiatief de procedure gestart kan worden, maar biedt onder andere juridisch uitdagingen in het moeten opnemen van voorrangsbepalingen. Ook moeten de opgestelde TAM-Imro plannen later verwerkt worden in het Omgevingsplan, waardoor er dubbel werk ontstaat.

Het gebruik van de TAM-Imro wordt dan ook zoveel mogelijk afgeraden.